



İÇİNDEKİLER



1. BASAMAK

1. Bölüm:	Bilgi ve İnanç	8
2. Bölüm:	Allah-İnsan İlişkisi	12
3. Bölüm:	Dünya ve Ahiret	18
4. Bölüm:	Din ve İslam	28
5. Bölüm:	İnançla İlgili Meseleler	32

2. BASAMAK

1. Bölüm:	İslam ve Bilim	40
2. Bölüm:	Anadolu'da İslam	46
3. Bölüm:	Gönül Coğrafyamız	54

3. BASAMAK

1. Bölüm:	Hız. Muhammed (s.a.v.) ve Gençlik	68
2. Bölüm:	Kur'an'a Göre Hız. Muhammed (s.a.v.)	74

4. BASAMAK

1. Bölüm:	Kur'an-ı Kerim'in Tanımı ve Kısa Tarihi / Kur'an-ı Kerim'de Geçen Bazı Önemli Kavramlar	84
2. Bölüm:	Kur'an-ı Kerim'de Geçen Çeşitli Ayetlerden Mesajlar	102



5. BASAMAK

1. Bölüm: İslam Düşünce Tarihindeki Yorumlar ve Ortaya Çıkış Sebepleri / İslam Düşüncesinde İtikadî, Siyasi ve Fıkhi Yorumlar	118
2. Bölüm: İslam Düşüncesinde Tasavvufi Yorumlar	136

6. BASAMAK

1. Bölüm: İslam'da İbadet, Önemi ve Amacı	146
2. Bölüm: İslam'da İbadet Yükümlülüğü	150
3. Bölüm: İslam'da İbadetlerin Temel İlkeleri	158
4. Bölüm: İslam'daki İbadetlerin Ahlak ve Temizlik İle İlişkisi	160
5. Bölüm: İslam Dinindeki Başlıca İbadetler	166

7. BASAMAK

1. Bölüm: Din ve Hayat / Güncel Dinî Meseleler	182
2. Bölüm: Gençlik ve Değerler / Ahlaki Tutum ve Davranışlar	192

8. BASAMAK

Yahudilik ve Hristiyanlık / Hint ve Çin Dinleri	208
---	-----

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

KONU ANLATIMI

1. BASAMAK

BU BASAMAKTA İŞLENECEK KONULAR

1. Bölüm: Bilgi ve İnanç
2. Bölüm: Allah-İnsan İlişkisi
3. Bölüm: Dünya ve Ahiret
4. Bölüm: Din ve İslam
5. Bölüm: İnançla İlgili Meseleler



VAROLUŞUN VE HAYATIN ANLAMI

İnsanoğlunun yaratılışı yeryüzündeki diğer canlılardan farklıdır. İnsan canlı olmasının yanında konuşan, düşünen, olayların sebep ve sonuçlarını değerlendiren bir varlıktır. Bu sayede olan olaylar ve değişik durumlar hakkında iyi-kötü, güzel-çirkin, faydalı-zararlı gibi değer yargılarında bulunur ve ona göre hareketlerine yön verebilir. Bütün bunları yapabilmesinin sebebi ona akıl melekesinin verilmiş olmasındandır.

Best Bilgi

Çevremizdeki varlıklara bakıldığında insan, hayatın bir amacı olduğunu düşünür. İslam inancına göre yer, gök, dağlar, ırmaklar vb. her şey Allah tarafından yaratılmıştır.

Tabiattaki mükemmel düzen, mevsimlerin oluşumu, doğadaki canlanma, canlıların üremesi; dünyada hayatımızı rahatça sürdürmemizi sağlayan hava, su vb. unsurlar bunlardan bazılarıdır. Bütün varlıklar da insanın hizmetine sunulmuştur. Bunun neticesi olarak insan merak etmiş, araştırmış ve yaratılış gayesini varoluşunun sebebini, ha-

yatın amacını sorgulamıştır.

Allah (c.c.) insanı yaratmış ve halifem dediği insanı boş yere değil, belli bir amaca binaen yarattığını bildirmiştir. İnsanı başıboş bırakmamış ona bazı sorumluluklar yüklemiştir. Bu dünyada iyilik yapanların mükâfatlandırılacağını, kötülük yapanların ise karşılığını göreceğini, azaba uğrayacağını haber vermiştir.

Kur'an insanın yaratılış amacını şöyle belirtmiştir:

“Ben cinleri ve insanları ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.”

(Zâriyât, 56)

Ayette açık bir şekilde insanın yaratılış gayesinin ibadet (kulluk) olduğu ifade edilmektedir. O hâlde insanın yaratılış gayesini önemsemesi ve dünyanın geçici zevklerine aldanmaması gerekmektedir. Kulluk ve ibadetten maksat sadece namaz, oruç vb. ibadetler değil, kulun kulluk bilincinde olması, Rabb'ini tanınması ve O'nun gözetimi ve denetiminde olduğu bilinciyle hayatını şekillendirmesi demektir. O'na götüren erdemleri bilip uygulaması, rızasına uygun olmayan gazaba sevk eden uygulamaları terk etmesi demektir. Allah ve yaratılanların haklarına riayet etmek kulluğun bir gereğidir.

1. - 2. BÖLÜM

Best Bilgi

Mülk suresinde;

"O, hanginizin daha güzel amel işleyeceğini sınamak için ölümü ve hayatı yaratandır..."

(Mülk, 2)

buyrulurak insanın yaratılış gayesinin Allah'a imanla birlikte iyilikler, salih ameller yapmak gerektiğine dikkat çekilmiştir

İnsanoğlunu yaratan Allah, insana sayısız nimetler lütfetmiştir. Kur'an'da "Allah'ın nimetlerini saymaya kalkışırsanız o nimetleri sayıp bitiremezsiniz" (Nahl, 18) buyrulmaktadır.

Allah'ın insana lütfettiği nimetin birisi onu yaratılanların en şerefli (eş-ref-i mahlûkat) kılması ve en güzel surette (Ahzen-i takvîm) yaratmış olmasıdır. Ayette "Ant olsun, biz Âdem'in oğullarını şerefli kıldık. (İsrâ, 70) ve başka bir ayette ise "Elbette biz insanı en güzel bir biçimde yarattık (Tîn, 4) buyrulmaktadır.

İnsanoğluna lütfedilen diğer büyük bir nimet ise bütün yeryüzünün ona hizmet edecek şekilde yaratılmasıdır. Ayette: "O, göklerdeki ve yerdeki her şeyi kendi tarafından sizin hizmetinize verdi" (Câsiye, 13) buyrulmaktadır.

Bu ve bunun gibi birçok nimetin verilmesiyle birlikte insan başıboş ve amaçsız bırakılmamıştır. Dünya hayatı onun için bir imtihan yeri kılınmış ve insan sorumlu (mükellef) bir varlık olarak yaratılmıştır.

Kur'an'da bir ayette, "Biz göğü, yeri ve ikisi arasındakileri boş yere yaratmadık." (Duhân, 38) buyrulurak yaratılış olayının bir oyun olmadığına ve bir amacının olduğuna vurgu yapılmıştır. Kur'an'da, kâinatın yaratılışının amacını: "Biz gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri eğlence olsun diye yaratmadık. Biz onları hak olan bir sebep üzere yarattık." (Duhân, 38-39) buyrulmaktadır.

Allah'ın emirleri ve yasakları insana bir amaç belirlemekte, kulluk etmekle onu gayeli bir insan hâline getirmektedir. Emir ve yasaklardan bağımsız olarak yaşayan insan ise yaratılış gayesinden uzaklaşarak yaşayan bir kişi hâline gelmektedir. Böylelikle dinden uzak bir hayat yaşayan kimselerin fitri olan ve bir amaç yolundan saptığı ve hayatı yaşama duygularını tatmin edemedikleri için manevi boşluğa düştükleri hayatın güzelliklerinden zevk alamadıkları ve birçok olumsuz davranışa yöneldikleri görülmektedir.

Başka bir ayette insanoğlunun görevinin ibadet olduğu şöyle ifade edilmiştir: "Onlara sadece şu emredilmiştir: Bâtıl dinleri bırakarak yalnız Allah'a yönelip O'na itaat etsinler, namazı kılınlar, zekâtı versinler." (Beyyine, 5)

İnsanın asıl gayesinin ibadet olduğunu en iyi bir şekilde idrak eden elbette ki Peygamber Efendimiz olmuş, peygamberliği öncesinde dahi Hira Mağarası'nda inzivaya çekilerek Rabb'ine ibadetle meşgul olmuştur.

Ahiret İnancının İnsana Kazandırdıkları:

Dünya hayatının bir imtihan olduğu gerçeği, buna inanan kimseyi aşırılıklardan korur. İnsan, yaptıklarında bilinçli davranır. İnsanlara, hayvanlara ve tabiata şefkatle yaklaşır. Bencillik, aşırı hırs ve dünyaya bağlılık yerini sakin, huzurlu ve güvenli bir hayata bırakır.

İslam dininin gayesi, insanların dünya ve ahiret mutluluğunu sağlamaktır. Yaptıklarının karşılığını göreceğini bilen bir insan, Allah'tan hakkıyla korkar. İyilikler yapar, kötülüklerden uzaklaşır. Adaletli davranmaya özen gösterir. Büyüklerine saygılı, küçüklerine karşı merhametli olur. Hayatı anlamlandırmada ahirete inanmanın önemli bir yeri vardır. Dünya hayatının bir sonu olduğu gerçeği ve ahiret inancı, insanın bilinçli bir şekilde hareket etmesini sağlar.

Best Bilgi

İnsan; Kur'an'ın, "Ey iman edenler! Size verdiğimiz rızıkların temiz olanlarından yiye, eğer siz yalnız Allah'a kulluk ediyorsanız O'na şükredin." (Bakara, 172) ayetine göre hareket ederek hayatını anlamlı, mutlu ve huzurlu bir şekilde devam ettirebilir.



AHİRET ÂLEMİ

İslam'da her Müslümanın kalben inanması gereken Amentü olarak bilinen duada belirlenen altı iman esasından birisi de ahirete imandır.

Best Bilgi

"Allah'a ve ahiret gününe iman edip de Allah'ın kendilerine verdiğinden (O'nun yolunda) harcasalardı ne olurdu sanki! Allah onların durumunu hakkıyla bilmektedir."

(Nisâ, 39)

Birçok ayette ahirete iman Allah'a imanla birlikte zikredilir.

2. BASAMAK

Eş'ari, Allah'ın varlığını ve birliğini akli delillerle, mantıksal tutarlılık içinde açıklamıştır. Doğadan ve evrenden örnekler vererek bütün varlıkların yaratıcısının, eşi ve benzeri bulunmayan Yüce Allah olduğunu savunmuştur. Eş'ari'nin günümüze kadar ulaşan en meşhur eserleri: "el Lüma", "el İbane an Usûlid Diyane" ve "Makâlâtül İslamiyyîn" dir.

Eş'ari, yazdığı eserler ve yetiştirdiği öğrencilerle İslam düşüncesinin gelişmesine önemli katkılarda bulunan Eşari 936 yılında Bağdat'ta vefat etmiştir. Eş'ari'nin, kelim alanındaki görüş ve düşünceleri milyonlarca Müslüman tarafından beğeniyle karşılanmış ve kabul görmüştür.

Ahmet Yesevi

Ahmet Yesevi, Batı Türkistan'ın Sayram kasabasında, 11. yüzyılın sonlarında doğmuştur. Küçük yaşta annesi ve babası vefat eden Ahmet Yesevi, ablası ile birlikte Yesi şehrine gidip buraya yerleşmiştir. Yesi'de ilim tahsil etmiş, bilgisini artırdıktan sonra Buhara'ya gitmiştir. Buhara'da dönemin meşhur âlimlerinden biri olan Yusuf Hemedani'den dersler almıştır.

İslam dininin Türkler tarafından kabul edilmesinde ve yayılmasında Ahmet Yesevi etkili olmuştur. İslam'ın ilkelerini insanlara basit ifadelerle ve şiirsel bir dille anlatmıştır. Dürüst, ahlaklı ve erdemli bir hayat sürdürmenin önemi üzerinde durmuştur. Ahmet Yesevi, "hikmet" adı verilen şiirlerinde kısa öykülere de yer vermiştir. Onun şiirleri, "Divanı Hikmet" adlı eserinde bir araya toplanmış ve günümüze kadar ulaşmıştır. Düşünceleri yaşarken olduğu gibi öldükten sonra da etkisini göstermiştir.



Ahmet Yesevi Türbesi

Türk milletinin yetiştirdiği en önemli düşünür ve mutasavvıflardan olan Ahmet Yesevi, kendinden sonraki birçok şair ve mutasavvıfı etkilemiştir. Yunus Emre ve Hacı Bektaş Veli, Ahmet Yesevi'den etkilenenler arasındadır.

“Nerde görsen gönlü kırık, merhem ol,
öyle mazlum yolda kalsa, yoldaşı ol
Mahşer günü dergahına yakın ol
Ben - benlik güden kişilerden kaçtım ben işte ”

Hoca Ahmet Yesevî, Divan-ı Hikmet

Ahi Evran

Asıl adı Şeyh Nâsiruddîn Muhammed Ahi Evran bin Abbas'tır. Ahi Evran Asya'dan Anadolu'ya gelen ilk Türk mutasavvıf ve düşünürlerindendir. Doğum ve ölüm yılları kesin olarak bilinmeyen Ahi Evran'ın doksan küsur yıl yaşadığı tahmin edilir. Anadolu'da birçok şehir ve kasabayı dolaşmış; daha çok Denizli, Kayseri ve Konya'da yaşayan Ahi Evran, Ahilik teşkilatının kuruluşuna öncülük etmiştir.

Anadolu'da gezdiği şehir ve kasabalarda İslam'ı anlatan Ahi Evran, insanlara işlerini dürüst bir şekilde yapmalarını, ahlaklı, erdemli bir hayat sürdürmelerini öğütlemiştir. Kurduğu Ahilik teşkilatıyla Türk toplumunda meslek ve ticaret ahlakının yerleşmesinde etkili olmuş. Ahi Evran, Anadolu'da yaşayan Türk toplumuna dinî, ahlaki ve kültürel değerlerimizi benimsetmek için hayatı boyunca çaba harcamıştır. Anadolu'da yetişen büyük bir mutasavvıf ve düşünür olan Ahi Evran, Kırşehir'de vefat etmiştir. Onun Kırşehir'de bulunan ve türbe hâline getirilen mezarı, günümüzde pek çok kişi tarafından ziyaret edilmektedir.

Best Bilgi

Ahilik, geçmişte kurulmuş ve kendi döneminde de bir benzeri olmayan bir esnaf teşkilatıdır. Esnafın kardeşlik hukuku içinde dinî tasavvufi terbiye ile yetiştirilmesini sağlamanın yanında müşteri memnuniyetini de sağlama görevi vardır. Bir müşteriden bir şikayet geldiği zaman, şikayet edilen dükkâna gidilir ve şikayetin haklı olup olmadığı incelenirdi. Eğer haklı bir şikayetse her branş için ayrı ceza uygulanırdı.



Ahi Evran Cami ve Türbesi

Hacı Bektaş Veli

Hacı Bektaş Veli, 1210 yılında doğmuş, 1271 yılında vefat etmiştir. Ahmet Yesevi'nin dervişlerinden olan Hacı Bektaş Veli, Horasan'dan gelip Kırşehir yakınlarına yerleşmiştir.

Hacı Bektaş Veli, hayatı boyunca Türk toplumunda dinî ve ahlaki değerlerin yerleşmesi için çalışmıştır. O, insanları fikir ve maneviyat açı-

sından yükseltmeyi kendisine amaç edinmiştir. Bektaşilik Hacı Bektaş Veli'nin görüşleri çerçevesinde oluşmuştur. Hacı Bektaş Veli, sohbetlerinde vatan sevgisi ve şehitlik üzerinde sıkça durmuştur. Şehitliğin manevi açıdan çok yüksek bir merteye olduğunu Kur'an-ı Kerim ve hadislerle dayanarak halka anlatmıştır. Sohbetlerinde şiirsel bir dil kullanan bu ünlü düşünürümüz "nefes" adı verilen ilahiler söylemiştir. Hacı Bektaş Veli sohbetlerine katılanlara; kalp kırmaktan kaçınmayı, misafirperver olmayı, büyüklere saygı göstermeyi, Türk törelerine sahip çıkmayı öğütlemiştir. Herkesin eline, diline ve iradesine hâkim olmasını istemiştir. Hacı Bektaş Veli her zaman Kur'an-ı Kerim'in ilkeleri ışığında hareket etmiştir. İslami değerleri, eski Türk örf ve âdetleriyle bağdaştırarak anlatmış, böylece insanların dinimizin ilkelerini daha kolay öğrenmesine katkı sağlamıştır.



Hacı Bektaş Veli Türbesi

"Makâlât" Hacı Bektaş Veli'nin en önemli eseridir. Bu eserde dinî, ahlaki, tasavvufi konulardaki görüşleri ve öğütleri yer alır. Hacı Bektaş Veli, 1271 yılında Nevşehir'de vefat etmiştir. Nevşehir'de bulunan mezarı, daha sonra türbe hâline getirilmiştir.

Best Bilgi

Hacı Bektaş'ın öğretilenlerinden

- Okunacak en büyük kitap insandır.
- İncinsen de incitme
- Bir olalım, iri olalım, diri olalım
- Eline, beline, diline sahip ol
- Oturduğun yeri pâk et, kazandığın parayı hak et
- Yolumuz, ilim, irfan ve insanlık sevgisi üzerine kurulmuştur.

Mevlâna

Mevlâna 1207'de Horasan'ın Belh şehrinde doğmuş, 1273'te Konya'da vefat etmiştir. Asıl adı Mevlâna Celâleddin Rumi'dir. Babası Bahaeddin Veled, dönemin ünlü âlimlerinden biridir.

Babası Bahaeddin Veled, Mevlâna'nın ilk hocasıdır. Mevlâna, tefsir, hadis, fıkıh gibi İslami ilimlerde uzmanlaşmış, Arapça ve Farsçayı mükemmel bir şekilde öğrenmiştir.

Sohbetlerinde ve kitaplarında insan sevgisi üzerinde duran Mevlâna; din, dil, mezhep, ırk ayrımı yapmaksızın bütün insanlara sevgiyle yaklaşılması gerektiğini savunmuştur. Sohbetlerinde, kendisini dinlemeye gelenlere, "Gizli ve açık olarak Allah'tan korkmanızı tavsiye ederim. Az yemek yemenizi, az uyumanızı, az söylemenizi, kötülük etmemenizi, oruca devam etmenizi, namaz kılmanızı, ... İnsanlardan gelecek eziyetlere tahammül etmenizi, ... iyi insanlarla görüşmenizi tavsiye ederim." diye öğütlerde bulunmuştur.

Mevlâna, eserlerinde Kur'an-ı Kerim ayetlerine ve Peygamberimiz'in hadislerine yer vermiştir. Mesnevî adlı eserinde anlattığı hikâyeleri genel olarak ayet ve hadislerle desteklemiştir. "Mesnevî, Divanı Kebir, Fihi Mâfih ve Mektûbât" Mevlâna'nın eserlerinden bazılarıdır. Mevlâna, yaptığı çalışmalarla İslam dininin dostluğa, kardeşliğe, insan sevgisine ve toplumsal barışa verdiği önem daha iyi anlaşılmıştır. Mevlâna hayatını Türk İslam kültürünün yayılıp benimsenmesine adanmıştır.



Mevlâna Cami ve Türbesi

Mevlana hakkındaki çalışmalar ve eserlerinden yapılan tercümeler vasıtasıyla görüşleri bugün dünyada geniş bir kitleyi etkilemiştir.

Best Bilgi

Mevlana'nın yedi öğütü

- Cömertlik ve yardım etmede akarsu gibi ol
- Şefkat ve merhamette güneş gibi ol
- Başkalarının kusurlarını örtmede gece gibi ol
- Hiddet ve asabiyette ölüm gibi ol
- Tevazu ve alçak gönüllülükte toprak gibi ol
- Hoşgörülülükte deniz gibi ol
- Ya olduğun gibi görün, ya görüldüğün gibi ol

Sadaka kelimesinin sözlük anlamı yardım amacıyla karşılıksız verilen şeydir. İslam'da ise ayet ve hadislerde malî infak anlamının yanında zekât ile aynı anlamda da kullanılmıştır. Ancak daha sonraki dönemlerde zekât ve fitre dışındaki Allah rızası için gönüllü olarak yapılan tüm yardım ve harcamaların genel tanımı olarak sadaka kavramının kullanılması yaygınlaşmıştır.



*“Sağ elin verdiği sol el görmemelidir.”
Hadis-i Şerif*

*Görüyorsa bu iyiliktir.
Görmediği anda sadaka başlar.
İyilik **Güzel** olan,
Sadaka **Hayırlı** olandır.*

*“Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.”
(Bakara, 271)*



Best Bilgi

Nisap kelime olarak her şeyin aslı, kökü, asgari miktar gibi anlam-lara gelir. Nisap, dinen zekât ve hac gibi mali yükümlülükleri yeri-ne getirebilmek için asgari zenginlik ölçüsüdür.

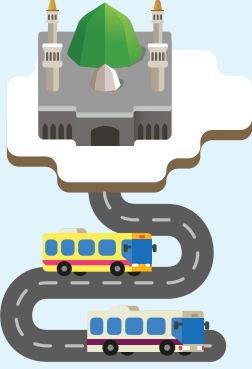
Allah (c.c.) rızası için yapılan her türlü bağış ve ikram sadaka kavra-mına dahildir. Hayır yapma amacıyla kurulmuş bütün kuruluşlar ve bu amaç doğrultusunda hareket edenler sadaka verilerek desteklenirse kişiye sevap kazandıracaktır. Hz. Peygamber (s.a.v.) “Yarım hurma sadaka vererek bile olsa kendinizi cehennemden koruyun.” buyura-rak az çok demeden insanlara maddi yardımda bulunmanın önemi-ne dikkat çekmiştir.

ZEKÂT VERİLECEK MALLARIN ORANLARI

Zekât Verilen Mallar	Oran
	Koyun - Keçi 40'da 1
	Siğır - Manda 30'da 1
	Deve 5 Deveye 1 Koyun
	Altın, Gümüş, Ticaret Malları 40'da 1
	Toprak Ürünleri 10'da 1
	Madenler 5'te 1

**İHRAMA GİRİLİR**

Hac yapacak olan kişilerin ilk işleri ihrama girmektir. İhrama girmeden önce detaylı bir vücut temizliği yapılır. Daha sonra mümkünse boy abdesti alınarak ihrama hazırlanılır. Beden temizliğinden sonra erkekler iki parça alt ve üstten oluşan ihram kıyafetini giyerler. Başlar açık ve ayaklar çıplaktır. Ayaklarına, topukları ve üstü açık olacak şekilde terlik giyebilirler. (Bayanlar normal ve sade elbiseleri ile ihramlı sayılırlar. Erkekler gibi dinen giyilmesi gereken bir zorunluluk yoktur. Sadece yüzlerini örtmezler.)



İhramları giydikten sonra araçlarla Mikat mahaline gidilir. Erkek ve kadınlar kerahat vakti değilse 2 rekat ihram namazı kılar ve hac niyetlerini yaparlar. Arkasından telbiye getirirler. Bundan sonra ihram yasakları başlamıştır.

TAVAF YAPILIR

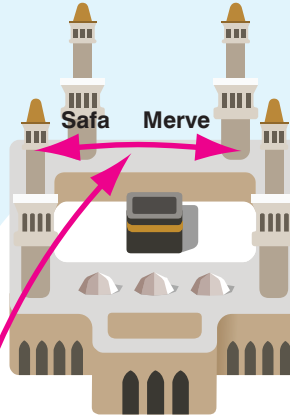
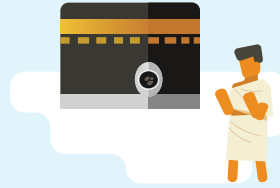
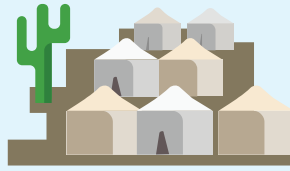
Tavaf, bir şeyin etrafında dönmek anlamında olup Hacer-i Esved'in hizasından başlayarak Kabe'nin etrafında yedi defa dönmektir. Kabe etrafında 7 kere dönüp tüm şavtlarımızı tamamladığımızda tavaf namazı kılmamız gerekmektedir. Namazımızı da kıldıktan sonra tavafımız bitmiş olur.



Namazdan sonra kana kana zemm zam içmek sünnettir. Etrafta bulunan sebillerden zemm zam içilebilir.

**VEDA TAVAF'I**

Hacca uzaklardan yani Mikat sınırları dışından gelmiş olanların (Afakilerin) Mekke'den ayrılmadan "Veda Tavafı" yapmaları vaciptir. Bu, hacıların hacla ilgili olarak yapacakları son görevdir (nüsüktür). Buna "Sader Tavafı" da denir.

**SA'Y YAPILIR**

Hac ve umrede Kâbe'nin doğu tarafındaki "Safa" tepesinden başlayarak "Merve" ye dört gidiş, Merve'den Safa'ya üç dönüş olmak üzere bu iki tepe arasındaki gidiş-gelişe denir.

**ZİYARET TAVAFI**

Ziyaret tavafı, haccin farzlarından biridir. Haccin iki rüknünden birisidir. Buna "İfada tavafı" da denir. Ziyaret tavafının vakti, bayramın ilk günü gece yarısından itibaren başlar, ömrün sonuna kadar devam eder.

TIRAŞ OLUP İHRAMDAN ÇIKILIR

İhramdan ancak saçlar tıraş edilmek suretiyle çıkılır. Erkekler saçlarını dipten tıraş eder veya kısaltırlar. Kadınlar ise saçlarının ucundan bir miktar keserler. Kısaltmada saçların uçlarından alınacak miktar, parmak ucu uzunluğundan daha az olmaz.

HAC KURBANİ

Hac kurbanı, Harem Bölgesi sınırları içerisinde, bayramın birinci günü tan yerinin ağarmaya başlamasından itibaren kesilir. Hac kurbanının etinden sahibi dahil herkes yiyebilir.

**MİNA VE ŞEYTAN TAŞLAMA**

Bayramın 1, 2, 3 ve 4. günlerinde Mina'da bulunan ve "büyük şeytan-akabe cemresi", "orta şeytan-orta cemre" ve "küçük şeytan - küçük cemre" diye adlandırılan üç taş kümesine usûlüne uygun olarak taş atmak haccin vaciplerindendir.

MÜZDELİFE

Müzdelif, Arafat ile Mina arasında ve Harem sınırları içinde kalan bir bölgenin adıdır. Müzdelifte vakfe yapmak haccin vaciplerindendir. Müzdelifte vakfesi, bayram gecesini gece yarısından itibaren güneşin doğuşuna kadar ki süre içerisinde yapılır. Arafat vakfesinde olduğu gibi, telbiye, tekbir, tehlil, salavat getirilir ve dua edilir.

ARAFAT

Arafat vakfesinin yapılışı ise, arefe günü Arafat'ta öğle ve ikinci namazları birleştirilerek kılındıktan sonra ayağa kalkılarak kibleye karşı dönülür. Arafat duasının ayakta yapılması müstehaptır. Telbiye, tekbir, tehlil ve salavat getirilir. Tenvi, istiğfar ve dua edilir.



1. Kur'an- Kerim'i tebliğ eden, açıklayan ve yaşayışıyla gösteren Hz. Muhammed'tir (s.a.v.). Kur'an ve Hz. Peygamber (s.a.v.) ayrılmaz bir bütündür. Kur'an'ı anlamak, sünneti anlamaktan geçmektedir.

Bu parçada sünnet hakkında vurgulanmak istenen nedir?

- A) İbadetlerin yapılışını öğretir.
- B) Hatalarımızı önler.
- C) Hz. Muhammed'in hayatını anlatır.
- D) Peygamberin sözleridir.
- E) Kur'an'ın anlaşılmasını sağlar.

2. Aşağıdaki ayetlerden hangisi peygamberlerin insanlar içersinden seçilmesine açıklama getirmektedir?

- A) "Rabb'imden bana açık kanıtlar gelince, sizin Allah'ın dışında dua ettiğiniz şeylere tapmam bana yasaklanmış oldu ve kendimi âlemlerin rabbine teslim etmem emredildi." (Mü'min, 66)
- B) "...Kim Allah'a (c.c.) ve Resulüne itaat ederse, Allah (c.c.) onu içinde ırmaklar akan cennetlere koyar; onlar orada ebedî olarak kalırlar. Asıl büyük kurtuluş işte budur." (Nisâ, 13)
- C) "...Sana bu ilim geldikten sonra, eğer onların arzularına uyar-san, (bil ki) Allah tarafından senin ne bir dostun ne de bir ko-ruyucun olur." (Ra'd, 37)
- D) "Eğer peygamber bize atfen bazı sözler uydurmuş olsaydı, elbette onu kıskıvrak yakalardık, sonra onun can damarını koparırdık, hiçbiriniz buna mâni olamazdınız." (Hakka, 44-47)
- E) "Eğer yeryüzünde melekler olsaydı, elbette onlara peygamber olarak melek gönderirdik" (İsrâ, 95)

3. • "Güç ve yüceliğinde sınırsız olan Rabb'imdir. Ben yalnızca peygamber olarak gönderilmiş bir insanım."

(İsrâ, 93)

Ayette vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Allah'ın sınırsız güç sahibi olması
- B) Peygamberin bir insan olması
- C) Peygamberin Allah tarafından gönderilmesi
- D) Hz. Muhammed'in (s.a.v.) sadece bir kul olması
- E) Güç ve kudretin sadece Allah'a mahsus olması

4. Hz. Muhammed (s.a.v.), Allah'ın insanlığa gönderdiği peygamberlerin sonuncusudur. Allah, vahiy meleği Cebrail aracılığıyla buyruklarını ona bildirmiş ve ona Kur'an ayetlerini indirmiştir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Peygamber bazen aracısız olarak vahiy almıştır.
- B) Hz. Muhammed (s.a.v.) Hatemün-Nebiyindir.
- C) Hz. Muhammed (s.a.v.) Allah'ü Teala'dan vahiy almıştır.
- D) Allah, emir ve yasaklarını peygamberler aracılığıyla bildirmiştir.
- E) Vahiy meleği Cebrail'dir.

5. "O (Peygamber); onlara iyilik emreder, onları kötülükten alıkoyar. Onlara iyi ve temiz şeyleri helal, kötü ve pis şeyleri haram kılar. Üzerlerindeki ağır yükleri ve zincirleri kaldırır. Ona iman edenler, ona saygı gösterenler, ona yardım edenler ve ona indirilen nura (Kur'an'a) uyanlar var ya, işte onlar kurtuluşa erenlerdir." (A'raf, 157)

Bu ayette altı çizili kısımda Hz. Peygamber'in (s.a.v.) hangi özelliğine değinilmiştir?

- A) Tebliğ
- B) Teşri
- C) Merhameti
- D) Kolaylaştırıcılığı
- E) Temsil

6. I. "O peygamberleri apaçık delillerle ve kutsal metinlerle gönderdik. İnsanlara indirdiklerimizi kendilerine açıklamak için ve (ola ki üzerinde) düşünürler diye sana da uyarıcı kitabı indirdik." (Nahl, 44.)

- II. "İçinizde Allah'ın lütfuna ve ahiret gününe umut bağlayanlar, Allah'ı çokça ananlar için hiç şüphe yok ki Resulullah'ta güzel bir örneklik vardır." (Ahzâb, 21.)

Yukarıda numaralandırılarak verilen ayetlerin Hz. Muhammed'in peygamberlik yönünü ifade eden kavramlarla doğru eşleştirilmiş hâli hangi seçenekte yer alır?

	I	II
A)	Tebyin	Teşri
B)	Tebliğ	Tebyin
C)	Tebyin	Temsil
D)	Temsil	Tebliğ
E)	Teşri	Temsil

7. • Hz. Peygamber, Mescid-i Nebi inşa edilirken ya da savaş için hendekler kazılırken herkesle beraber çalışmış ve herkes gibi o da yorulmuştu.

(Hadis-i Şerif)

- Hz. Peygamberi torunlarını gezdirirken, gençlerle dertleşirken, alış veriş yaparken görmek mümkündür.

(Hadis-i Şerif)

Bu hadisler Hz. Muhammed (s.a.v.) ile ilgili;

- I. İnsani özellikler taşıdığını,
II. Sosyal hayatın içinde yer aldığını,
III. Tebliğ görevini yerine getirdiğini

yargılarından hangilerini kanıtlar niteliktedir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

8. Hz. Muhammed (s.a.v.) aile bireyleriyle şakalaşır, onların hoşuna gidecek tarzda kendilerine hitap eder ve sevgisini gösterirdi. Hz. Muhammed (s.a.v.), kendisini etrafındaki insanlardan biri olarak görür ve kendisine ayrıcalık gösterilmesini veya kendisinden korkulmasını da istemezdi.

Yukarıdaki bilgilerde Hz. Muhammed'in (s.a.v.) hangi yönüne işaret edilmektedir?

- A) Sabırlı olması
B) Mütevazı olması
C) Cesur olması
D) Kararlı olması
E) Affedici olması

9. Hz. Muhammed (s.a.v.) Mekke müşriklerinin kendisine ve diğer Müslümanlara karşı yaptıkları işkencelere rağmen Mekke fethe-dildikten sonra onları affetmiş ve "Hepiniz özgürsünüz, hiçbir şekilde aşağılanmayacaksınız." diye buyurmuştur.

Bu bilgiler Hz. Muhammed'in (s.a.v.) hangi özelliğine örnek gösterilebilir?

- A) Müsamahakâr olmak
B) Adil olmak
C) Dürüst olmak
D) Güvenilir olmak
E) Hakkı gözetmek

10. "... Sabahın beyaz ipliği, siyah ipliğinden ayırt edilinceye kadar yiyin, için. Sonra da akşama kadar orucu tam tutun..." (Bakara, 187. ayet) ayeti indiği zaman Müslümanlar beyaz ipliğin siyah iplikten ayırt edilmesinin ne anlama geldiğini sordular ve Hz. Peygamber şöyle açıkladı: "Ayette bahsi geçen siyah ve beyaz iplik, gecenin karanlığı ile gündüzün aydınlığından ibarettir." (Buhari, Savm, 16)

Bu bilgiler, Hz. Muhammed (s.a.v.) ile ilgili;

- I. Kur'an-ı Kerim'in açıklayıcısıdır.
II. İnsanlara adil davranır.
III. İnsanlara karşı hoşgörülüdür.

yargılarından hangilerini destekler niteliktedir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

11. "... Ey Peygamberin ev halkı! Allah'ın istediği, sizden kirliliği gidermek ve sizi tertemiz kılmaktan ibarettir."

(Ahzab suresi, 33. ayet)

Bu ayette altı çizili ifade aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ilişkilendirilebilir?

- A) Ehl-i beyt
B) Üsve-i hasene
C) Hadis
D) Ashab-ı kehf
E) Ehl-i ilim

12. Hz. Peygamber'in (s.a.v.); sözlerine ----, yaptıklarına ve davranışlarına ---- ve ashabında görüp onayladıklarına ---- ismi verilir.

Yukarıdaki bilgilerde boş bırakılan yerlere sırasıyla hangi ifadeler yazılmalıdır?

- A) fiili sünnet – kavli sünnet – takriri sünnet
B) kavli sünnet – fiili sünnet – takriri sünnet
C) takriri sünnet – fiili sünnet – kavli sünnet
D) fiili sünnet – takriri sünnet – kavli sünnet
E) takriri sünnet – kavli sünnet – fiili sünnet

1.

2019 YILI "PROF. DR. FUAT SEZGİN YILI" OLACAK

Cumhurbaşkanlığı genelgesiyle 2019 yılı "Prof. Dr. Fuat Sezgin Yılı" olarak ilan edildi. Bu kapsamda gerçekleştirilecek organizasyonlar Prof. Dr. Fuat Sezgin İslam Bilim Tarihi Araştırmaları Vakfı ile birlikte yapılacak.

1924

Bitlis'te 24 Ekim'de dünyaya geldi. Erzurum'da ortaokulu ve liseyi bitirip 1943'te İstanbul'a geldi.

1951

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesini bitirdikten sonra Arap Dili ve Edebiyatı üzerinde doktora yaptı.

1954

"Buhari'nin Kaynakları" çalışmasıyla doçent oldu.

1965

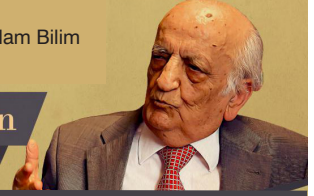
Cabir İbn Hayyam konusunda yazdığı ikinci doktora tezini Frankfurt Üniversitesine sundu ve bir yıl sonra profesör oldu. Fuat Sezgin, Süryanice, İbranice, Latince, Arapça ve Almanca da dahil 27 dili çok iyi derecede biliyordu.

45 Bin Ciltlik Kitapla Bilimler Tarihi Kütüphanesi'ni Kurdu

İslam bilimleri tarihi açısından dünyada tek olma özelliğine sahip 45 bin ciltlik kitabın bulunduğu ve İslam kültür çevresinde yetişen bilim insanlarının buluşlarının **sekiz yüzden** fazla örneğinin sergilendiği İslam Bilim Tarihi Müzesi'ni Frankfurt'ta kurdu.

Prof. Dr. Fuat Sezgin

1924-2018



Yukarıda verilen infografikten hareketle Fuat Sezgin hakkında;

- İslam bilimleri tarihine ait önemli çalışmalar yapmıştır.
- İslam kültür çevresinde yetişen bilim insanlarının buluşlarının sergilenmesine katkıda bulunmuştur.
- Dil üzerine yaptığı çalışmalarda birçok ödülün sahibi olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

2. Din, Allah'ın gönderdiği mesajlar doğrultusunda oluşmuş sistematik bir bütündür. Din, insanın hem bu dünyada hem de ahirette mutlu olmasını amaçlar. İnsanları, iyi ve doğru davranışlar yapmaya yönlendirir ve bu doğrultuda tavsiyelerde bulunur. Bilim, Allah'ın belli yasalar doğrultusunda yarattığı kainatı ve yaşamın kurallarını Allah'ın verdiği akıl ile keşfederek insanın hayatını kolaylaştırmayı ve insanın mutlu olmasını amaçlar. Din de bilim de insanın mutlu olmasını hedeflemektedir.

Parçadaki bilgilerden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?

- A) Din ve bilimin ortak amaçları vardır.
B) Din ve bilim insanın mutluluğuna katkı sağlamayı hedeflemektedir.
C) Bilim, dinin insan yaşamını etkilemesine karşı çıkar.
D) Din, insanların iyi davranışlarda bulunmasını önerir.
E) Bilim, insan yaşamının kolaylaşmasına yönelik hedeflere sahiptir.

3. İslam tarihi boyunca kurulmuş çok sayıda eğitim kurumunda tefsir, hadis, kelim, İslam hukuku, siyer, İslam felsefesi ve tasavvuf gibi dinî ilimlerin yanı sıra felsefe, tıp, astronomi, matematik, mantık, fizik, kimya, tarih ve edebiyat vb. ilimler de öğretilmekteydi. Bu medreselerde birçok ilim adamı yetişmiş ve pek çok kalıcı eser ortaya konulmuştur. Medreseler tarihte İslâm medeniyetinin gelişmesinde büyük rol oynamıştır.

Parçadaki bilgiler aşağıdaki yargılardan hangisini destekler nitelikte değildir?

- A) İslam medeniyeti eğitim faaliyetlerine önem vermiştir.
B) İslam medeniyeti pozitif bilimlerde gösterdiği başarıyı dini bilimlerde gösterememiştir.
C) Medreseler İslam medeniyetinin gelişmesine katkı sağlamıştır.
D) İslam medeniyetinde medreselerde pek çok ilim insanı yetişmiştir.
E) Medreselerde din bilimlerinin yanı sıra sosyal bilimler ve fen bilimleri alanlarında dersler okutulmuştur.



2. BASAMAK

4. Mâverâünnehir’de İslam orduları ile buraya gelen Peygamberimizin (s.a.v.) sahabeleri bölgenin Müslümanlaşmasında önemli rol oynamışlardır. Bölgenin Müslümanlaşmaya başlamasıyla birlikte Buhara, Semerkant, Taşkent gibi şehirlerde pek çok cami, mescit, medrese yapılmaya başlanmıştır. Eğitim kurumlarından yetişen alimlerin de gayretleriyle İslam dini bölgenin kültürü üzerinde de etkili olmuştur.

Parçadaki bilgilere göre, Mâverâünnehir ile ilgili;

- I. İslamiyetin bölgeye gelmesiyle İslam kültürünü yansıtan yapılar inşa edilmiştir.
- II. Peygamberimizin (s.a.v.) bizzat bölgede bulunan insanlarla kurduğu iletişim İslamiyetin yayılmasını sağlamıştır.
- III. İslam dini bölgenin kültürel yapısında değişikliklere yol açmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

5. Afrika’da Müslümanların çoğunluğunu oluşturduğu bölgelerde, tarihsel süreç içinde zengin bir yazılı edebiyat oluşmasında İslam dininin büyük bir katkısı olmuştur. Afrika’da Müslümanların yoğun yaşadığı bölgelerde İslam kültür ve medeniyeti, bölge insanının konuşmasından giyimine kadar her alanda etkili olmuş ve olmaya da devam etmektedir.

Parçadaki bilgilerden hareketle İslam kültür ve medeniyetinin insanların;

- I. İletişimi,
- II. Kıyafetleri,
- III. Yazılı eserleri

yargılarından hangileri üzerinde etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

6. İlk emri “Oku!” olan Kur’an-ı Kerim, insanları ilme, bilgiye, öğrenmeye ve kâinat üzerinde düşünmeye teşvik etmiştir. Bu teşviklerden yola çıkan İslam âlimleri önemli çalışmalar yapmıştır. **Aşağıdakilerden hangisi kelim alanında önemli çalışmalar yapan İslam âlimlerinden değildir?**

- A) Harezmi B) Maturidi C) Gazali
D) Ebu Hanife E) Eşari

7. İlk çağda etkin olan Yunan Medeniyeti ve Roma Medeniyeti beşinci asırda başlayan kavimler göçü ile yıkılınca, medeniyetin yönü doğuya dönmüş, dünyaya İslam Medeniyeti yön vermeye başlamıştır.

Aşağıdakilerden hangisi İslam medeniyetinin özelliklerinden biri değildir?

- A) Farklı dinlere mensup insanların ibadetlerini yapabilmeleri için gerekli ortamı sağlamıştır.
- B) Müslümanlar, halkı yerli ve yabancı diye ayırmamıştır.
- C) Çeşitlilikleri ve farklılıkları kazanım ve zenginlik olarak kabul etmiştir.
- D) Müslümanlar, fethettikleri coğrafyalarda yaşayan insanların yaşam tarzına müdahale etmemiştir.
- E) Temel kaynağı sadece Hz. Peygamber’in sözleridir.

8. Ahmet Yesevi’nin dervişlerinden biridir. “Makâlât” en önemli eseridir. Bu eserde dinî, ahlaki, tasavvufi konulardaki görüşleri ve öğütleri yer alır. Sohbetlerinde vatan sevgisi ve şehitlik üzerinde sıkça durmuştur. 1271 yılında Nevşehir’de vefat etmiştir.

Bilgileri verilen İslam âlimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hacı Bektaş-ı Veli
- B) Hacı Bayram Veli
- C) Ahi Evran
- D) Yunus Emre
- E) Mevlâna

9. Müslüman toplum, içerisinde bulunan milletlere ayırım yapmamıştır. Aksine İslamiyet’in farklı inanç ve kültürleri bir arada yaşatabilme anlayışı, dünya tarihinde eşi görülmemiş bir uygulamadır. Müslümanlar, fethettikleri coğrafyalarda yaşayan insanların din ve inançlarına müdahale etmemiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu anlayışın bir göstergesi değildir?

- A) Hz. Peygamber’in Hayber fethinde Tevrat nüshalarını Yahudilere iade etmesi
- B) İstanbul’un fethi sonrası Fatih Sultan Mehmet’in Patrikhane’ye dokunmaması
- C) Osmanlı Devleti’nin Yahudi, Hristiyan ve diğer inanç mensuplarına sağladığı ibadet özgürlüğü
- D) Gayri müslimlerden cizye alınması
- E) Darülaceze’de cami-havra ve kilisenin bir arada bulunması